

Documentul de analiză a impactului

Titlul analizei impactului	Proiectul Hotărârii de Guvern <i>cu privire la aprobarea proiectului de lege cu privire la învățământul dual</i>
Data:	noiembrie 2020
Autoritatea administrației publice (autor):	Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova
Subdiviziunea:	Direcția Învățământ Profesional Tehnic
Persoana responsabilă și datele de contact:	Silviu Gîncu, șef Direcție învățământ profesional tehnic, tel. 0 (22) 23 33 51; e-mail: silviu.gincu@mec.gov.md
Compartimentele analizei impactului	
1. Definirea problemei	
a) Determinați clar și concis problema și/sau problemele care urmează să fie soluționate	
<p>La elaborarea proiectului Legii cu privire la învățământul dual au fost abordate următoarele probleme:</p> <p>1. Lipsa unei reglementări detaliate și comprehensive a raporturilor privind organizarea programelor de formare profesională tehnică prin învățământ dual.</p> <p>Potrivit art. 5 din HG70/2018 <i>ucenic în învățământul dual</i>, elev care a fost înmatriculat la studii în cadrul unor programe de formare profesională prin învățământ dual autorizate și acreditate și a încheiat un contract de ucenicie în învățământ dual cu un agent economic.</p> <p>Potrivit art. 216 alin. (1) din Codul Muncii, <i>angajatorul are dreptul să încheie un contract de ucenicie cu persoana care este în căutarea unui loc de muncă și care nu are o calificare profesională</i>. Astfel, potrivit Codului muncii, ucenic este persoana care este în căutarea unui loc de muncă și care nu are o calificare profesională.</p> <p>Prin urmare, termenul de elev-ucenic în învățământul dual crează confuzie cu termenul de ucenic la locul de muncă, existând riscul confundării acestor 2 instituții total diferite. Aceeași părere a fost exprimată inclusiv de Ministerul Justiției cât și organizațiile internaționale, care au remarcat reglementarea împreună a uceniei la locul de muncă cât și a învățământului dual, astfel după cum actualmente o face HG70/2018, este în măsură să diminueze atractivitatea învățământului dual din cauza confuziei cu ucenicia la locul de muncă.</p> <p>Spre exemplu cadrul legal actual nu delimitează clar contractul de formare profesională în învățământul dual cu cel de ucenicie, adesea aceste două tipuri de contracte sunt considerate ca fiind identice.</p> <p>Codul muncii prevede contractul de ucenicie la locul de muncă fără a face vreo legătură cu învățământul dual, astfel, nu poate fi reglementat învățământul dual împreună cu ucenicia la locul de muncă. Contractul de ucenicie la locul de muncă se încheie cu persoana care este în căutarea unui loc de muncă și care nu are o calificare profesională, iar elevii în învățământul dual nu sunt persoane aflate în căutarea unui loc de muncă, fapt care sporește confuzia acestor raporturi. Grupurile țintă pentru cele două raporturi sunt diferite - în învățământul dual sunt elevii, iar în cadrul uceniei la locul de muncă sunt persoanele care nu mai sunt în sistemul de educație inițială.</p> <p>Regulile de tehnică legislativă prevăzute în Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative interzic paralelismul în reglementare pentru a nu fi admisă reglementarea juridică a aspectelor ce vizează același obiect sau aceleași relații sociale în acte normative diferite. Prin urmare, prin adoptarea legii învățământului dual va fi asigurată evitarea paralelismelor în reglementare. Confuzia creată între ucenicul la locul de muncă și ucenicia în învățământul dual nu va putea fi înlăturată decât prin renunțarea la reglementarea acestor 2 instituții într-un singur proiect de lege.</p>	

Această confuzie se propune a fi soluționată prin reglementarea separată a învățământului dual cu toate atributele după cum urmează: cap. I - obiectul și scopul legii; cap. II - atribuțiile tuturor participanților în învățământul dual, ale Guvernului, ale organului central de specialitate în domeniul învățământului dual, ale instituției de învățământ profesional tehnic în învățământul dual, Camerei de Comerț și Industrie a Republicii Moldova; cap. III - statutul, drepturile și obligațiile participanților în învățământul dual; cap. IV - organizarea învățământului dual (atribuțiile Comisiei de verificare a conformității, semnarea acordului de cooperare în învățământul dual, semnarea contractului de formare profesională în învățământul dual); cap. V - Finanțarea programelor de formare profesională prin învățământ dual; cap. VI - dispoziții finale și tranzitorii.

Cât ține de instituția uceniciei la locul de muncă, unele prevederi se regăsesc în Codul Muncii, iar reglementarea acestei probleme este prerogativa Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova.

Astfel, absența unei legi care ar include norme cu caracter primar privind obiectul specific de reglementare, principiile, procedura de organizare, părțile participante, drepturile și obligațiile acestora în cadrul învățământului dual, duce la interpretarea și aplicarea echivocă a acestei instituții.

Suplimentar dacă unele prevederi esențiale (procedura de organizare, părțile participante, drepturile și obligațiile, garanțiile elevului, finanțarea programelor) din proiectul legii nu vor fi ridicate la nivel de lege organică, există riscul ca scopul proiectului să nu fie atins.

2. Confuzia dintre învățământul dual (programelor de formare profesională prin învățământ dual) cu relațiile de ucenicie la locul de muncă, dar și cu formarea profesională continuă care sunt reglementate de Codul muncii. Astfel, există necesitatea reglementării separate a normelor aplicabile învățământului dual, cu scopul evitării confuziei dintre această instituție și cea a uceniciei, care este reglementată de Codul muncii. La elaborarea proiectului legii s-a luat în calcul practicile altor state (Serbia, Austria, Germania ș.a.) care au optat pentru adoptarea unei legi separate.

3. Necesitatea instituirii unor reglementări ce ar permite aplicarea învățământului dual și în alte sectoare, decât în sectorul de producție, ceea ce nu prevede cadrul normativ actualmente.

4. Reticența unităților în implementarea programelor de formare profesională tehnică prin învățământ dual, din cauza lipsei legi care să reglementeze învățământul dual, dar și a costurilor aferente mari și a lipsei de sustenabilitate a investițiilor în educarea elevilor.

5. Reticența elevilor în învățământul dual de a rămâne la angajator (în țară) după finalizarea programelor de formare profesională tehnică prin învățământ dual. Proiectul de lege urmează dezideratul instituirii unor norme detaliate și dedicate privind organizarea și desfășurarea învățământului dual în vederea asigurării instruirii profesionale a elevilor, formării profesionale în corespundere cu cerințele economiei, contribuției la consolidarea competitivității economiei Republicii Moldova, asigurării oportunităților de angajare după absolvire, promovării unui învățământ orientat pe valori, competențe și abilități de utilitate directă în profesie și societate, asigurării condițiilor pentru dobândirea și dezvoltarea competențelor profesionale. Studiul realizat de Civita în anul 2020, în cadrul Proiectului, arată că actualmente 35% din elevii în dual rămân și activează la întreprinderea unde au realizat programul de formare profesională prin învățământ dual, iar alți 30% se angajează la alte companii din Republica Moldova. Chiar și păstrând această proporție, impactul învățământului dual în sectorul real este major, iar creșterea numărului unităților implicate în învățământul dual ar forma un număr mai mare de tineri profesioniști care să se integreze în câmpul muncii din Republica Moldova. Un cadru legislativ unic, comprehensiv și coerent dedicat învățământului dual va conferi statut bine determinat unităților care vor să implementeze programe de formare profesională prin învățământ dual, Instituțiilor de Învățământ Profesional Tehnic, Camerei de Comerț și Industrie a Republicii Moldova, și nu în ultimul rând elevilor implicați, creând astfel premisele sporirii atractivității învățământului dual în Republica Moldova.

În context, finalitatea urmărită prin elaborarea prezentului proiect de act normativ constă în asigurarea unor prevederi legale suficiente pentru reglementarea în întregime a organizării învățământului dual, precum și reglementării statutului părților implicate în implementarea programelor de formare profesională tehnică prin învățământ dual.

b) Descrieți problema, persoanele/entitățile afectate și cele care contribuie la apariția problemei, cu justificarea necesității schimbării situației curente și viitoare, în baza dovezilor și datelor colectate și examinate

1. Lipsa unei reglementări detaliate și comprehensive a raporturilor privind organizarea programelor de formare profesională tehnică prin învățământ dual – actualmente, semnificația juridică a sintagmei „învățământ dual” este redată doar de art. 3 și art. 59 alin. (5) - (6) ale Codului educației al Republicii Moldova nr. 152/2014.

Astfel, modul de organizare și desfășurare a programelor de formare profesională tehnică prin învățământ dual este reglementat prin Hotărârea Guvernului nr. 70/2018 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea programelor de formare profesională tehnică prin învățământ dual și alte acte normative aprobate de către Ministerul Educației și Cercetării.

Potrivit cadrului normativ în vigoare conchidem că, învățământul dual este o formă alternativă de organizare a învățământului profesional tehnic, care presupune instruirea în cadrul unei instituții de învățământ profesional tehnic și al unității, cu utilizarea mijloacelor acestora, în scopul obținerii de cunoștințe, deprinderi și competențe pentru calificări profesionale de nivelele 3 ISCED, 4 ISCED și 5 ISCED, conform Cadrului Național al Calificărilor din Republica Moldova. Totodată, este de menționat că, implicarea unității în organizarea și desfășurarea învățământului dual este una esențială, iar în vederea asigurării unui sistem viabil de formare profesională tehnică prin învățământ dual se impun reglementări noi, în special norme cu caracter cert pentru actorii implicați, participanți în pregătirea profesională.

Urmare studiilor efectuate s-a constatat că, reglementările actuale, cu referire la învățământul dual, nu sunt suficiente pentru reprezentanții mediului de afaceri. În aceste condiții se impune completarea cadrului normativ cu noi prevederi cu referire, în mod special, la activitățile actorilor implicați în proces: Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova, Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova, instituția de învățământ profesional tehnic, unitatea și unele categorii de personal din cadrul acestora.

Or, lipsa unei legi care ar include norme cu caracter primar privind principiile, procedura de organizare, părțile participante, drepturile și obligațiile acestora în cadrul învățământului dual, duce la interpretarea și aplicarea echivocă a acestei instituții.

La moment, art. 59 alin. (5) al Codului educației, acordă Ministerului Educației și Cercetării al Republicii Moldova prerogativa de a stabili condițiile de implementare a programelor de formare profesională prin învățământ dual.

Or, natura juridică a acestor raporturi constituie resortul unei legi, dar nu al unui act normativ subsidiar, prin prisma jurisprudenței Curții Constituționale, care a statuat că, Guvernul, în calitatea acestuia de autoritate a puterii executive, are rolul de a executa legile, Hotărârile Guvernului fiind *acte juridice secundum legem*, care nu pot intra în aria de competență a autorității legislative.

Prin urmare, prin prisma prevederilor art. 14 alin. (1) al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, ce stabilește în mod exhaustiv, domeniile de reglementare prin hotărâri ale Guvernului, se consideră inerentă inserarea normelor de reglementare la nivel de lege, dar și amendarea corespunzătoare a Codului educației, ceea ce va constitui resortul unui proiect de lege distinct.

Statutul oricărui domeniu, poate fi atribuit prin intermediul unei legi, iar Hotărârile Guvernului sunt instrumente de implementare a legii. Deși a fost adoptată relativ recent,

HG70/2018 în anumite privințe deja este depășită și nu mai corespunde așteptărilor de pe piața muncii, agenților economici și Instituțiilor de Învățământ Profesional Tehnic, deoarece: 1) este necesară deosebirea clară între „elev în învățământul dual” și „ucenic”; 2) este necesară deosebirea clară dintre contractul elevului în învățământul dual semnat cu unitatea, de contractul de ucenicie perceput în „mod clasic” atât de instituțiile statului, dar și de agenții economici.

2. Confuzia dintre învățământul dual și relațiile de ucenicie la locul de muncă, reglementate de Codul muncii, dar și cu formarea profesională continuă – la moment, contractul de ucenicie este reglementat de Titlul VIII al Codului muncii. Potrivit art. 216 alin.(1) și (2) Codul muncii, Angajatorul are dreptul să încheie un contract de ucenicie cu persoana care este în căutarea unui loc de muncă și care nu are o calificare profesională. Contractul de ucenicie, încheiat în formă scrisă, este un contract de drept civil și se reglementează de Codul civil și de alte acte normative.

De menționat că aplicabilitatea acestuia este redusă, din considerentul lipsei unui mecanism de facilități, cât și datorită reglementărilor anevoioase, trimeri la legislația civilă, cu păstrarea în același timp a reglementărilor legislației muncii.

Evocăm că, Codul muncii nu inserează norme certe dedicate în mod distinct raporturilor juridice privind ucenicia. Referințele la Codul civil conferă un conținut și mai incert normeii, deoarece subiectele de drept ce vor dori să perfecteze aceste raporturi vor fi nevoite să apeleze atât la stipulările Codului muncii, când vor insera conținutul contractului, dar și la normele Codului civil (contractul nenumit art. 994, sau contractul complex, considerând prezența elementelor multiple, obligațiile contractuale, încheierea, perfectarea și rezoluțiunea contractului).

Codul Muncii (titlul VIII „Formarea Profesională”) în redacția actuală reglementează 3 tipuri de contracte distincte: contractul de calificare profesională, contractul de formare profesională continuă și contractul de ucenicie.

Potrivit art. 215 al codului citat, contractul de calificare profesională este un contract special, adițional la contractul individual de muncă, încheiat în formă scrisă, în baza căruia salariatul se obligă să urmeze un curs de formare profesională, organizat de angajator, pentru a obține o calificare profesională. Formarea profesională la nivel de unitate conform contractului de calificare profesională se realizează de către un instructor sau maestru de instruire, numit de angajator dintre salariații calificați cu experiență profesională și autorizat în modul prevăzut de lege.

În pofida faptului că, contractul de ucenicie cade și sub incidența legislației civile, prin intermediul Regulamentului de organizare și desfășurare a uceniciei (Ordinul MECC nr.1080/2015) aplicarea acestui tip de contract este limitată exclusiv la relațiile de ucenicie derulate în cadrul învățământului dual (ucenicii din cadrul învățământului dual sunt elevii înscriși la instituțiile de învățământ profesional tehnic care studiază în cadrul programelor de formare profesională tehnică secundară.)

Astfel, suntem în situația unei mari confuzii dintre normele Codului muncii, care atribuie un sens generic contractului de uceniciei, și cele inserate în Ordinul Ministerului Educației nr. 1080 din 20.10.2014 care reglementează mecanismul de aplicare a acestui contract doar în învățământul dual.

Prin urmare, este inerentă prezentarea unei soluții juridice ce ar face distincție clară dintre cele trei tipuri de raporturi, una dintre acestea ar fi elaborarea a două acte normative distincte, unul dedicat învățământului dual, iar al doilea- dedicat uceniciei la locul de muncă, ca și modalitate de formare în afara sistemului de educație inițială. Această soluție se întemeiază pe faptul că grupurile țintă pentru cele două raporturi sunt diferite - în învățământul dual sunt elevii, iar în cadrul uceniciei la locul de muncă sunt persoanele care nu mai sunt în sistemul de educație inițială.

3. Necesitatea instituirii unor reglementări ce ar permite aplicarea învățământului dual și în alte sectoare, decât în sectorul de producție, ceea ce prevede cadrul normativ

actualmente - urmare analizei Hotărârii nr.70/2018 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea programelor de formare profesională tehnică prin învățământ dual putem conchide că, actualmente învățământul dual este aplicat doar în sectorul de producție, datorită terminologiei utilizate în textul acesteia. Astfel, obligativitatea participării „maistrului instructor în producție” în programul de învățământ dual, limitează domeniile în care aceste programe pot fi implementate doar la domeniile de producție.

Prin urmare, întru dezvoltarea și modernizarea cadrului normativ existent privind organizarea și desfășurarea uceniciei la locul de muncă și învățământului dual în vederea dezvoltării capacității forței de muncă și ajustării la necesitățile pieței muncii, se consideră judicioasă elaborarea prezentului proiectul de act normativ.

4. *Nivelul scăzut al interesului unităților în implementarea programelor de formare profesională tehnică prin învățământ dual, din cauza costurilor aferente mari și a lipsei de sustenabilitate a investițiilor în educarea elevilor* - facilitățile de natură fiscală acordate unității și elevului în învățământul dual sunt reglementate la moment de Codul fiscal și Hotărârea Guvernului nr. 693/2018 cu privire la determinarea obligațiilor fiscale aferente impozitului pe venit.

În context remarcăm prevederile art. 24 alin. (19) din Codul fiscal nr. 1163/1997 care permit deducerea cheltuielilor suportate și determinate de angajator pentru transportul, hrana și studiile profesionale ale angajatului, inclusiv a cheltuielilor legate de organizarea și realizarea programelor de formare profesională tehnică prin învățământ dual, conform modului stabilit de Guvern. Ca și norme subsidiare, intervin prevederile Hotărârii Guvernului nr.70/2018 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea programelor de formare profesională tehnică prin învățământ dual;

Cu toate acestea, prezența acestor facilități, nu duc la dezvoltarea suficientă a capacității forței de muncă și ajustarea la necesitățile pieței muncii, cu ajutorul și în interesul unităților.

Mai mult, deși hotărârea Guvernului pentru aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea programelor de formare profesională tehnică prin învățământ dual nr. 70/2018 este aplicabilă de ceva timp, datele Camerei de Comerț și Industrie a Republicii Moldova atestă un interes scăzut (comparativ cu cel așteptat) al unităților în implementarea programelor de formare profesională prin învățământ dual, iar cei care implementează aceste programe examinează posibilitățile de ieșire din acestea. În cadrul întâlnirilor și discuțiilor cu reprezentanții mediului de afaceri care deja implementează programe de formare profesională prin învățământ dual sau care își manifestă dorința de a se implica, a fost remarcată necesitatea unui cadru legislativ și normativ coerent, deoarece hotărârile guvernului pot fi modificate la orice schimbare a puterii, iar o lege a învățământului dual ar fi în stare să ofere actorilor implicați: claritate, stabilitate și predictibilitate.

5. *Nivelul redus al interesului elevilor în învățământul dual de a rămâne la angajator (în țară) după finalizarea programelor de formare profesională tehnică prin învățământ dual* - considerăm că, categoria vizată în proiect este extrem de importantă la acest moment, când tinerii sunt tentați de a părăsi țara în căutarea unui loc de muncă mai bine plătit.

Prin urmare, este inerentă dezvoltarea capacității forței de muncă și ajustarea la necesitățile pieței muncii, cu ajutorul și în interesul unităților.

6. *Forța de muncă disponibilă nu corespunde cerințelor angajatorilor în ceea ce ține de: cunoștințe, pregătire, aptitudini, calificări* - din întrevederile cu unitățile, organizate în procesul de elaborare a proiectului, barierele ce le întâmpină unitățile în găsirea/educarea forței de muncă în Republica Moldova sunt:

- Lipsa/insuficiența persoanelor cu cunoștințe, pregătiri și aptitudini pentru pozițiile libere care se oferă.

- Pregătirea practică insuficientă a studenților în cadrul instituțiilor de învățământ, astfel încât unitățile sunt nevoite să instruiască (investească în) fiecare nou angajat.

c) Expuneți clar cauzele care au dus la apariția problemei

1. Prezența unor norme incerte și confuze care nu definesc cert contractul de ucenicie și raporturile din domeniul învățământul dual- Codul muncii menționează un contract de ucenicie, dar fără a face legătura cu învățământul dual, ceea ce sporește confuzia. De asemenea, se menționează că, contractul de ucenicie se încheie cu persoana care este în căutarea unui loc de muncă și care nu are o calificare profesională, sporind și mai mult confuzia, întrucât elevii din cadrul învățământului dual nu sunt persoane aflate în căutarea unui loc de muncă.

2. Nu sunt reglementate exhaustiv atribuțiile, drepturile și obligațiile tuturor părților implicate (elev, ucenic, școală, unitate, coordonator/maistru, Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova, etc.) ceea ce atrage necesitatea instituirii unor norme coerente în toate actele normative pentru a evita confuziile;

3. Actualmente, învățământul dual este aplicat doar în sectorul de producție, datorită terminologiei utilizate în hotărârea Guvernului nr.70/2018 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea programelor de formare profesională tehnică prin învățământ dual. Astfel, obligativitatea participării „maistrului instructor în producție” în programul de învățământ dual, limitează domeniile în care aceste programe pot fi implementate la domeniile de producție.

4. Lipsa interesului unităților în implementarea programelor de formare profesională tehnică prin învățământ dual se datorează următoarelor :

Investițiile esențiale solicitate și gradul de responsabilitate al unității sunt net mai mari decât rezultatul și valoarea adăugată generată de aceste investiții;

Insuficiența stimulentele financiare și a mecanismelor eficiente pentru cointeresarea implicării unităților în implementarea programelor de formare profesională tehnică prin învățământ dual;

Lipsa unui mecanism instituțional de suport al unităților și Instituțiilor de învățământ profesional tehnic în ceea ce privește organizarea și desfășurarea programelor de formare profesională tehnică prin învățământ dual.

Plecarea elevilor fie peste hotare, fie la alți angajatori și/sau instituții finanțate din bugetul de stat (repartizarea conform necesităților statului) după finalizarea programului de formare profesională tehnică prin învățământ dual, în pofida investițiilor de ordin financiar și de instruire ale unității.

5. Considerăm că, nivelul scăzut al interesului elevilor în învățământul dual de a rămâne la angajator ulterior absolvirii programelor se datorează următoarelor:

- Imaginea scăzută a profesiilor oferite în cadrul învățământului profesional tehnic în general;
- Proaspeții absolvenți nu identifică perspectiva continuării muncii din cauza lipsei sau necorespunderii condițiilor de trai așteptărilor/dorințelor;
- Plecarea peste hotare cu trai permanent/temporar la rude sau în căutarea unor venituri mai mari.

d) Descrieți cum a evoluat problema și cum va evolua fără o intervenție

Începând cu anul 2014, în baza prevederilor Codului educației (art. 59) și a Ordinului Ministerului Educației nr. 1080 din 20.10.2014 (nepublicat în Monitorul Oficial), a fost inițiată experimentarea și pilotarea învățământului dual.

Până în anul 2017, Ministerul Educației și Cercetării a pilotat cu succes implementarea învățământului dual, astfel încât s-au creat premise suficiente (prin campanii de informare și promovare, prin chestionarea unităților etc.) pentru ca învățământul dual să devină parte a învățământului profesional tehnic.

În rezultatul pilotării elementelor de învățământ dual în Republica Moldova, dar și urmare a chestionării unităților, au fost identificate sectoare economice interesate în parteneriatul dual

în sfera formării profesionale. Chestionarul a fost adresat către 12 asociații profesionale reprezentative pentru mediul economic din Republica Moldova și 30 unități, care au formulat necesarul de meserii și locuri disponibile în vederea organizării învățământului dual. În acest sens, printre principalele domenii s-au relevat: industria prelucrătoare, industria cablaje auto, industria alimentară, industria TIC, prelucrarea laptelui, cofetărie, patiserie, sectorul vitivinicol, industria ușoară etc.

Odată cu desfășurarea campaniilor de informare și promovare a avantajelor învățământului dual s-a exprimat un interes sporit din partea unităților față de această formă de învățământ. Astfel, deși s-a constatat că există condiții ca învățământul dual să devină parte a sistemului de învățământ profesional tehnic, cauzele expuse mai sus creează obstacole în dezvoltarea de mai departe a învățământului dual.

Potrivit situației învățământului dual în Republica Moldova pentru anul de studii 2017-2018:

- 49 companii din Bălți, Fălești, Rezina, Orhei, Chișinău, Hîncești, Nisporeni, Căușeni, Ștefan-Vodă, Cahul și Ceadr-Lunga sunt implicate în programele de formare profesională tehnică prin învățământ dual în colaborare cu circa 20 de instituții de învățământ profesional tehnic;
- Se realizează programe de formare profesională tehnică prin învățământ dual pentru 21 meserii din 9 sectoare ale economiei naționale;
- Aproximativ 700 de elevi sunt instruiți conform acestor programe de formare.

Pentru anul de studii 2018-2019:

- au fost semnate acorduri de cooperare în vederea organizării instruirii prin învățământ dual de către 63 companii și 24 instituții de învățământ profesional tehnic;
- s-a realizat instruirea pentru 28 meserii (nivelul III ISCED) din 12 domenii de formare profesională (preponderent în domeniul inginerie și activități ingineresti, fabricare și prelucrare, construcții și inginerie civilă) și 5 specialități (nivelul IV-V ISCED) din domeniul inginerie și activități ingineresti;
- circa 1100 elevi au fost înmatriculați pentru instruirea la programe cu durata de 1-2 ani de studii.

Pentru anul de studii 2019-2020:

- formarea profesională duală s-a realizat prin cooperarea dintre 25 instituții de învățământ profesional tehnic și 78 companii;
- s-a realizat instruirea pentru 26 meserii (nivelul III ISCED) din 10 domenii de formare profesională (preponderent în domeniul inginerie și activități ingineresti, fabricare și prelucrare) și 6 specialități din 4 domenii de formare profesională (preponderent din domeniul inginerie și activități ingineresti)
- circa 950 elevi au fost înmatriculați pentru instruirea la programe cu durata de 1-2 ani. Se observă o ușoară scădere a numărului de persoane înmatriculate, motivul fiind că, în cazul unor instituții penitenciare s-a decis organizarea programelor cu durata de până la 8 luni, întrucât nu era posibilă aplicarea integrală a prevederilor Regulamentului cu privire la organizarea programelor de formare profesională tehnică prin învățământ dual, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.70/2018.

Pentru anul de studii 2020-2021:

Prin Hotărârea Guvernului nr.410/2020 cu privire la planurile (comanda de stat) de pregătire a cadrelor de specialitate pe meserii, specialități în instituțiile de învățământ profesional tehnic pentru anul de studii 2020-2021, pentru instruirea prin învățământ dual au fost aprobate 1015 locuri pentru programe de formare profesională tehnică secundară (nivelul III ISCED) și 188 locuri pentru programe de formare profesională tehnic postsecundară și postsecundară nonterțiară (nivelul IV-V ISCED). Comanda de stat pentru învățământul dual a fost elaborată în temeiul solicitărilor a circa 80 companii.

Fără o intervenție normativă dedicată, indicatorii atinși la moment, se vor diminua, revenindu-se parțial la situația când pregătirea elevilor/studenților includea în mare parte instruire teoretice, iar instruirea practică doar în cadrul stagiilor de practică. Ceea ce cu siguranță nu ar avea efect benefic asupra aptitudinilor și abilităților absolvenților.

În cazul neintervenției în domeniul învățământului dual această instituție nu va fi explorată în continuare, pierzând astfel din obiectivele urmărite.

e) Descrieți cadrul juridic actual aplicabil raporturilor analizate și identificați carențele prevederilor normative în vigoare, identificați documentele de politici și reglementările existente care condiționează intervenția statului

Proiectul este elaborat în scopul realizării obiectivelor stipulate în documentele strategice de susținere a dezvoltării, și anume în:

- Strategia de dezvoltare a educației pentru anii 2014-2020 „Educația 2020”, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.944/2014 ;
- Strategia de dezvoltare a învățământului profesional tehnic pe anii 2013-2020, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 97/2013;
- Strategia națională de atragere a investițiilor și promovare a exporturilor pentru anii 2016-2020 aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.511/2016;
- Planul de acțiuni pentru restructurarea rețelei instituțiilor de învățământ profesional tehnic pe anii 2015-2020, aprobat prin Hotărârea Guvernului 230/2015;

În prezent, următoarele acte legislative și normative reglementează tangențial învățământul dual:

1. Codul educației al Republicii Moldova nr. 152/2014, Titlul IV „Învățământul profesional tehnic”;
2. Codul muncii al Republicii Moldova nr.154/2003, Titlul VIII „Formarea profesională”;
3. Codul civil al Republicii Moldova nr.1107/2002;
4. Codul fiscal nr.1163/1997;
5. Legea nr. 1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală;
6. Legea cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală nr. 1593/2002;
7. Hotărârea Guvernului nr.944/2014 cu privire la aprobarea Strategiei de dezvoltare a educației pentru anii 2014-2020 „Educația 2020”;
8. Hotărârea Guvernului nr. 97/2013 cu privire la aprobarea Strategiei de dezvoltare a învățământului profesional tehnic pe anii 2013-2020;
9. Hotărârea Guvernului nr. 230/2015 cu privire la aprobarea Planului de acțiuni pentru restructurarea rețelei instituțiilor de învățământ profesional tehnic pe anii 2015-2020;
10. Hotărârea Guvernului nr. 511/2016 cu privire la aprobarea Strategiei naționale de atragere a investițiilor și promovare a exporturilor pentru anii 2016-2020 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia;
11. Hotărârea Guvernului nr.70/2018 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea programelor de formare profesională tehnică prin învățământ dual;
12. Hotărârea Guvernului nr. 616 /2016 cu privire la aprobarea Metodologiei de evaluare externă a calității în vederea autorizării de funcționare provizorie și acreditării programelor de studii și a instituțiilor de învățământ profesional tehnic, superior și de formare continuă și Regulamentul de calcul al taxelor la serviciile prestate în cadrul evaluării externe a calității programelor de studii și a instituțiilor de învățământ profesional tehnic, superior și de formare continuă;
13. Hotărârea Guvernului nr.743/2002 cu privire la salarizarea angajaților din unitățile cu autonomie financiară (Anexa nr.7- Regulamentul privind salarizarea ucenicilor în perioada de instruire profesională, precum și a muncitorilor calificați și specialiștilor antrenați în procesul de instruire);
14. Hotărârea Guvernului nr. 193 / 2017 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la formarea continuă a adulților;
15. Ordinul Ministerului Educației nr.840/2015 cu privire la aprobarea Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a instituțiilor de învățământ profesional tehnic secundar;

16. Ordinul Ministerului Educației nr.1256/2014 cu privire la aprobarea Programului de formare continuă a maiștrilor-instructori în producție la întreprinderile din Republica Moldova;

17. Ordinul Ministerului Educației nr.1172/2014 cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la formarea maiștrilor-instructori în producție la întreprinderile din Republica Moldova;

18. Ordinul Ministerului Educației nr.1158/2015 cu privire la aprobarea Regulamentului - cadru de organizare și funcționare a Centrului de excelență;

19. Ordinul Ministerului Educației nr.1080/2014 cu privire la aprobarea Regulamentului de organizare și desfășurare a uceniciei;

Prin prisma actelor normative sus-numite, se constată că nu există prevederi suficiente pentru reglementarea în întregime a învățământului dual, ca formă de organizare a învățământului profesional tehnic.

Din experiența Germaniei în organizarea învățământului dual, acesta este reglementat la nivel legislativ. Pentru a asigura implementarea eficientă a programelor de instruire profesională prin învățământ dual este necesară trecerea la reglementarea acestei instituții prin lege, iar la nivel subsidiar vor fi reglementate doar normele de implementare a acesteia.

2. Stabilirea obiectivelor

a) Expuneți obiectivele (care trebuie să fie legate direct de problemă și cauzele acesteia, formulate cuantificat, măsurabil, fixat în timp și realist)

Obiectivele principale ale proiectului

sunt:

1. Asigurarea instruirii profesionale a elevilor;
2. Formarea profesională în corespundere cu cerințele economiei;
3. Contribuția la consolidarea competitivității economiei Republicii Moldova;
4. Asigurarea oportunităților de angajare după absolvire;
5. Promovarea unui învățământ orientat pe valori, competențe și abilități de utilitate directă în profesie și societate;
6. Asigurarea condițiilor pentru dobândirea și dezvoltarea competențelor profesionale;
7. Asigurarea premiselor de dezvoltare a instituției învățământului dual ca o soluție pentru pregătirea forței de muncă necesare, cu ajutorul implicării și cointeresării atât a potențialilor angajați, cât și a unităților.
8. Asigurarea implementării programelor de formare profesională prin învățământ dual și de către diferiți subiecți de drept inclusiv autoritățile publice.
9. Dezvoltarea și extinderea programelor de formare profesională tehnică prin învățământ dual. În acest sens, scopul proiectului este ca numărul unităților (inclusiv autorități publice) ce implementează programe de formare profesională tehnică prin învățământ dual să se dubleze comparativ cu datele pentru 2017-2018, iar al cel al elevilor să se majoreze proporțional locurilor disponibile în cadrul programelor. La fel se propune ca învățământul dual să devină atractiv, de calitate, flexibil și să corespundă necesităților de pe piața forței de muncă, fapt care va duce la creșterea continuă a numărului elevilor în raport cu solicitările de pe piața muncii, precum și cu tendințele de dezvoltare a economiei naționale.
10. Corespunderea instruirii profesionale în cadrul învățământului dual cu cerințele pieței muncii, iar competențele obținute de către elevi să fie relevante atât pentru unități în care aceștia sunt instruiți, cât și pentru piața forței de muncă în sens larg.

3. Identificarea opțiunilor

a) Expuneți succint opțiunea „a nu face nimic”, care presupune lipsa de intervenție

Opțiunea “a nu face nimic” - opțiunea de neintervenție presupune implicit păstrarea normelor actuale, prin tolerarea lacunelor și a confuziilor dintre învățământul dual și relațiile de ucenicie la locul de muncă, reglementate de Codul muncii, dar și cu formarea profesională

continuă. Astfel, vor fi absente norme certe cu caracter primar privind principiile, procedura de organizare, părțile participante, drepturile și obligațiile acestora în cadrul învățământului dual, ceea ce nu face decât să ducă la interpretarea și aplicarea echivocă în continuare a acestei instituții.

Se va menține aplicarea învățământului dual doar în sectorul de producție.

Se va menționa un nivel scăzut al interesului unităților în implementarea programelor de formare profesională tehnică prin învățământ dual, din cauza costurilor aferente mari și a lipsei de sustenabilitate a investițiilor în educarea elevilor.

Se va menționa nivelului redus al interesului elevilor în învățământul dual de a rămâne la angajator (în țară) după finalizarea programelor de formare profesională tehnică prin învățământ dual.

b) Expuneți principalele prevederi ale proiectului, cu impact, explicând cum acestea țintesc cauzele problemei, cu indicarea noutăților și întregului spectru de soluții/drepturi/obligații ce se doresc să fie aprobate

Prin intermediul proiectului se propun următoarele prevederi:

În Capitol I sunt reglementate obiectul și scopul legii. Sunt de remarcat normele potrivit cărora legea este aplicabilă atât cetățenilor Republicii Moldova, persoanelor fizice și juridice care își desfășoară activitatea în Republica Moldova, precum și categoriilor de străini sau apatrizi definiți în conformitate cu legislația privind integrarea străinilor.

Pentru a evita interpretarea neunivocă și aplicarea eronată a normelor propuse, sintagmele proprii proiectului, care ar putea fi de dublă interpretare, se propun a fi definite la art. 2. Or, prezența semnificației acestora va duce la interpretarea restrictivă, aplicată exclusiv în sensul definit de art. 2 al proiectului, fără a fi considerată oricare altă definiție redată de un alt act legislativ.

Astfel, după o analiză minuțioasă, se propune definirea *inter alia* a termenilor - acord de cooperare, contract de formare profesională în învățământul dual, elev în învățământul dual, remunerație de formare profesională, unitate în învățământul dual, noțiuni care își găsesc reglementarea cu titlu primar în legislație.

În același capitol sunt reglementate prevederile generale aplicabile învățământului dual, principiile și obiectivele acestuia.

Cu titlu de element inovativ se propune ca instruirea teoretică să fie realizată și la unitate, în cazul în care acordul de cooperare între părți prevede aceasta. În acest caz, instruirea teoretică se va realiza conform prevederilor aprobate de organul central de specialitate în domeniul învățământului dual.

În acest context, pentru a evita discrepanțele prezente cu noțiunea „învățământ dual” prezentă la moment în art. 3 al Codului educației, se propune amendarea concomitentă a acesteia, prin intermediul unui proiect de act normativ distinct.

În cadrul Capitolului II sunt reglementate atribuțiile tuturor participanților în învățământul dual, ale Guvernului, ale organului central de specialitate în domeniul învățământului dual, ale instituției de învățământ profesional tehnic în învățământul dual, Camerei de Comerț și Industrie a Republicii Moldova.

De remarcat că, Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova asigură, conform proiectului, activitatea de suport și monitorizare a învățământului dual, instituind în acest scop o Comisie care verifică și constată conformitatea unității pentru participarea în procesul de formare profesională prin învățământ dual, conform criteriilor de conformitate aprobate de Guvern.

La fel, în competența Camerei se atribuie întocmirea și gestionarea Registrului unităților în învățământul dual, conform structurii aprobate de Guvern, pe care Camera îl va publica pe pagina sa web oficială.

În Capitolul III - sunt reglementate statutul, drepturile și obligațiile participanților în învățământul dual.

Astfel, se stabilesc obligațiile elevului, dar și drepturile acestuia, printre care evocăm dreptul la remunerație de formare profesională plătită de unitate, în valoare de cel puțin 2/3 din cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real.

Sunt reglementate în mod detaliat - statutul, drepturile și obligațiile unității în învățământul dual, ale instituției de învățământ profesional tehnic în învățământul dual, ale maestrului instructor al instituției de învățământ profesional tehnic, dar și ale maestrului-instructor al unității.

De o manieră detaliată este reglementată organizarea învățământului dual, în cuprinsul celui de-al IV-lea capitol.

Sunt reliefate toate etapele ce urmează a fi realizate pentru implementarea normelor propuse de proiect, începând cu atribuțiile Comisiei de verificare a conformității, semnarea acordului de cooperare în învățământul dual, semnarea contractului de formare profesională în învățământul dual.

De remarcat că, potrivit proiectului, modelul Acordului de cooperare în învățământul dual se propune a fi aprobat de către Guvern. Cu toate acestea, proiectul instituie clauze esențiale al acestui acord, norme însă care nu poartă caracter exhaustiv (se prevede că, acordul de cooperare poate fi completat și cu alte clauze convenite de părți, cu condiția să nu contravină reglementărilor prezentei legi și ale altor acte legislative.)

O soluție similară se propune și în cazul contractului de formare profesională în învățământul dual, al cărui model se va aproba de către Guvern.

Finanțarea programelor de formare profesională prin învățământ dual constituie resortul Capitolului V al proiectului, care dispune că finanțarea învățământului dual este asigurată din bugetul de stat sau din alte surse legal constituite

În ceea ce vizează facilitățile acordate unității și cele acordate elevului în învățământul dual, remarcăm că, acestea sunt reglementate la moment de Codul fiscal și Hotărârea Guvernului nr. 693/2018 cu privire la determinarea obligațiilor fiscale aferente impozitului pe venit.

În context remarcăm prevederile art.24 alin.(19) din Codul fiscal nr. 1163/1997 care permit deducerea cheltuielilor suportate și determinate de angajator pentru transportul, hrana și studiile profesionale ale angajatului, inclusiv a cheltuielilor legate de organizarea și realizarea programelor de formare profesională tehnică prin învățământ dual, conform modului stabilit de Guvern. Ca și norme subsidiare, intervin prevederile Hotărârii Guvernului nr.70/2018 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea programelor de formare profesională tehnică prin învățământ dual;

c) Expuneți opțiunile alternative analizate sau explicați motivul de ce acestea nu au fost luate în considerare

La capitolul abordărilor alternative au fost identificate două opțiuni:

1. **A nu face nimic (situația existentă):**

În cazul în care nu va fi întreprinsă nicio acțiune în sensul aprobării proiectului de lege, se va menține situația actuală sau se va majora diferența dintre cererea pe piața muncii și oferta forței de muncă, pe când dezvoltarea învățământului dual fie va stagna, fie se va reduce având în vedere lipsa de motivare a unităților de a implementa astfel de programe.

2. **Opțiunea recomandată: aprobarea proiectului Legii cu privire la învățământul dual**

Opțiunea a II-a presupune aprobarea proiectului Legii cu privire la învățământul dual astfel creând premise și oportunități:

- pentru soluționarea crizei forței de muncă.

- pentru unitățile în învățământul dual: oportunitatea instruirii viitorilor angajați potrivit necesităților entității, nivel înalt de performanță a elevilor la locul de muncă; evitarea riscului de a angaja un candidat nepotrivit din exterior; creșterea motivației și loialității față de

companie; posibilitatea de a alege cei mai buni candidați după încheierea perioadei de instruire în vederea angajării acestora, economisirea timpului și a costurilor pentru angajarea unui candidat din exterior, formarea specialiștilor care nu sunt disponibili pe piața muncii;

- pentru stat: costuri reduse pentru alocațiile șomerilor, costuri reduse pentru învățământul profesional; rată redusă a șomajului; o mai bună corelare între cererea de pe piața muncii și oferta școlilor profesionale; sporirea competitivității economiei;

- pentru elevi: oportunitatea de a învăța și a practica o altă profesie/calificare; orientare practică; remunerație de formare profesională; calificare și experiență de muncă; oportunități de angajare și avansare în carieră.

Implementarea prevederilor proiectului nu necesită cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat, deoarece nu se propune diminuarea veniturilor acumulate la bugetul de stat, reieșind din faptul că facilitățile fiscale sunt instituite deja de cadrul normativ.

4. Analiza impacturilor opțiunilor

a) Expuneți efectele negative și pozitive ale stării actuale și evoluția acestora în viitor, care vor sta la baza calculării impacturilor opțiunii recomandate

Actualmente, instituția învățământului dual este reglementată, însă normele prezente în cadrul normativ poartă caracter confuz. Totodată aceasta nu este pe deplin utilizată de către unități și nu servește scopului instruirii neformale a forței de muncă.

b¹) Pentru opțiunea recomandată, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

Așa cum a fost examinat la definirea problemei, complexul de probleme și lacune în procesul de reglementare, creează pentru mediul de afaceri interpretări și aplicări neunivoce a normelor privind organizarea învățământului dual.

În acest context, este imperios necesară amendarea cadrului normativ, ceea ce va avea repercusiuni asupra modului de organizare a acestei instituții.

Pentru Opțiunea recomandată (aprobarea proiectului Legii cu privire la învățământul dual) au fost identificate următoarele impacturi:

Economic

costurile desfășurării afacerilor (+2)

Unitatea în învățământul dual va avea următoarele costuri ce țin de:

a) remunerarea elevului, căruia îi va plăti remunerație de formare profesională; materiale de instruire, elaborare politici interne pentru elev în cadrul unității; remunerarea maestrului - instructor al unității, materialele/echipament de instruire.

povara administrativă

Povara administrativă rezidă în elaborarea de politici interne pentru elevii în învățământul dual în cadrul unității, a fișei de post pentru maestrul-instructor al unității, monitorizarea derulării programelor în cadrul unității, evaluarea prestației elevilor.

fluxurile comerciale și investiționale

Se planifică majorarea fluxului de investiții în sectoarele de aplicabilitate a învățământului dual datorită oportunităților oferite.

competitivitatea afacerilor

Competitivitatea unităților se va stabili nu doar în sectorul de producere, ci și în concurența pentru forța

	de muncă calitativă.
<i>activitatea diferitor categorii de întreprinderi mici și mijlocii</i>	Se preconizează ca activitatea diferitor categorii de întreprinderi mici și mijlocii va spori datorită majorării numărului locurilor de muncă.
<i>concurența pe piață</i>	Se preconizează prin acțiune indirectă și asupra produselor datorită sporirii nivelului de aptitudini /calificare și a profesionalismului elevilor /angajaților.
<i>activitatea de inovare și cercetare</i>	-
<i>veniturile și cheltuielile publice</i>	Implementarea prevederilor proiectului nu necesită cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat.
<i>cadrul instituțional al autorităților publice</i>	-
<i>alegerea, calitatea și prețurile pentru consumatori</i>	Se admite ca efect indirect sporirea alegerii și îmbunătățirea calității produselor/serviciilor datorită ridicării nivelului de aptitudini /calificare și profesionalismului elevilor /angajaților prestatorilor de servicii.
<i>bunăstarea gospodăriilor casnice și a cetățenilor</i>	-
<i>situația social-economică în anumite regiuni</i>	Învățământul dual oferă oportunități excepționale pentru instruirea și angajarea elevilor, precum și îmbunătățirea situației socio-economice în regiuni.
<i>situația macroeconomică</i>	Se admite îmbunătățirea indicatorilor macroeconomici ca efect indirect
<i>alte aspecte economice</i>	-
Social	
<i>gradul de ocupare a forței de muncă</i>	Se planifica creșterea sporită a gradului de ocupare a forței de muncă
<i>nivelul de salarizare</i>	Depinde de relațiile contractuale, dar nu poate fi mai mică de 2/3 din cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real.
<i>condițiile și organizarea muncii</i>	Reglementarea oferă siguranța condițiilor și organizarea muncii.
<i>sănătatea și securitatea muncii</i>	Se aplică.
<i>formarea profesională</i>	Impact sporit pozitiv ținând cont de reglementările propuse
<i>inegalitatea și distribuția veniturilor</i>	0
<i>nivelul veniturilor populației</i>	Se planifică ridicarea nivelului din contul remunerației de formare profesională plătită de unitate elevului, și ulterior din contul salariului elevilor angajați.
<i>nivelul sărăciei</i>	Direct proporționat de veniturile populației. Respectiv se preconizează diminuarea nivelului de sărăcie.
<i>accesul la bunuri și servicii de bază, în special pentru persoanele social-vulnerabile</i>	-
<i>diversitatea culturală și lingvistică</i>	-
<i>partidele politice și organizațiile civice</i>	-
<i>sănătatea publică, inclusiv</i>	-

<i>mortalitatea și morbiditatea</i>	
<i>modul sănătos de viață al populației</i>	-
<i>nivelul criminalității și securității publice</i>	-
<i>accesul și calitatea serviciilor de protecție socială</i>	Nu se modifică.
<i>accesul și calitatea serviciilor educaționale</i>	Scopul proiectului este ridicarea nivelului accesului și a calității serviciilor educaționale a instituțiilor de învățământ, în cumul cu contribuția unităților.
<i>accesul și calitatea serviciilor medicale</i>	Odată cu aplicarea învățământului dual și în domeniul serviciilor medicale, se preconizează îmbunătățirea calității acestuia.
<i>accesul și calitatea serviciilor publice administrative</i>	-
<i>nivelul și calitatea educației populației</i>	Scopul proiectului este ridicarea nivelului și a calității educației populației atât formale, cât și neformale
b ²) Pentru opțiunile alternative analizate, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea	
Opțiunea alternativa de a nu face nimic păstrează impacturile actuale expuse în cadrul prezentului document.	
c) Pentru opțiunile analizate, expuneți cele mai relevante/iminente riscuri care pot duce la eșecul intervenției și/sau schimba substanțial valoarea beneficiilor și costurilor estimate și prezentați presupuneri privind gradul de conformare cu prevederile proiectului a celor vizați în acesta	
Este de menționat că anumite riscuri pot apărea în situații de tranziție și de punere în aplicare a prevederilor propuse de proiect. În acest sens, în unele cazuri ar putea fi necesară evaluarea suplimentară a modului de aplicare și implementare a acestora precum: informarea despre instituția învățământului dual și avantajele acesteia, informarea despre aplicabilitatea învățământului dual și în alte domenii ale economiei, costuri și proceduri administrative interne pentru unitatea care dorește să implementeze programe de învățământ dual.	
d) Dacă este cazul, pentru opțiunea recomandată expuneți costurile de conformare pentru întreprinderi, dacă există impact disproporționat care poate distorsiona concurența și ce impact are opțiunea asupra întreprinderilor mici și mijlocii. Se explică dacă sînt propuse măsuri de diminuare a acestor impacturi	
Nu este cazul.	
Concluzie	
e) Argumentați selectarea unei opțiuni, în baza atingerii obiectivelor, beneficiilor și costurilor, precum și a asigurării celui mai mic impact negativ asupra celor afectați	
În contextul celor expuse, autorii consideră oportună aplicarea opțiunii a II-a, care presupune aprobarea proiectului Legii cu privire la învățământul dual.	
5. Implementarea și monitorizarea	
a) Descrieți cum va fi organizată implementarea opțiunii recomandate, ce cadru juridic	

<p>necesită a fi modificat și/sau elaborat și aprobat, ce schimbări instituționale sînt necesare</p> <p>Pentru a asigura încadrarea coerentă a proiectului Legii învățămîntului dual, este necesară modificarea:</p> <p>-Codul educației al Republicii Moldova nr. 152/2014 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 319–324, art. 634), cu modificările ulterioare, se se propune a se modifica după cum urmează:</p> <p>- art.3, noțiunea „învățămînt dual” să se completeze cu textul: „Instruirea teoretică poate fi realizată și la unitatea în învățămîntul dual, în cazul în care acordul de cooperare între părți prevede aceasta.”</p> <p>- art. 63 alin. (2) lit. f) cuvintele „2 ani” să se substituie cu cuvintele „ 2 -3 ani”;</p> <p>- art. 69 alin. (2) după cuvintele „regulamentul-cadru” să se completeze cu cuvintele „de organizare și funcționare”;</p> <p>Conform normelor art. 56 alin. (1) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, se propune ca proiectul de lege să intre în vigoare în termen de o lună din data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.</p> <p>Implementarea prevederilor proiectului va necesita modificarea altor acte normative aferente: Hotărârea Guvernului nr. 70/2018 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea programelor de formare profesională se propune a fi revizuită prin excluderea normelor repetitive, și includerea normelor care prevăd modalitatea de realizare a instruirii teoretice la unitate, (în cazul în care în care acordul de cooperare între părți prevede că instruirea teoretică se va realiza la unitate); criteriile de activitate a componentelor formării profesionale; ponderea timpului de instruire în cadrul unității și în instituția de învățămînt profesional, accesul în învățămîntul dual, durata și conținutul programelor de formare profesională, modul de organizare și desfășurare a examenului de calificare.</p> <p>În acest context, în sarcina Guvernului se dispune, în termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, aducerea actelor sale normative în concordanță cu aceasta precum și elaborarea actelor normative necesare pentru implementarea legii.</p> <p>- Proiectul legii învățămîntului dual nu afectează statutul comitetelor sectoriale reglementat prin Legea 244/2017 cu privire la comitetele sectoriale pentru formare profesională.</p> <p>- Proiectul legii învățămîntului dual nu impune costuri suplimentare din partea unității (agenților economici).</p>	
<p>b) Indicați clar indicatorii de performanță în baza cărora se va efectua monitorizarea</p> <p>Numărul unităților (persoanelor juridică, de drept public sau de drept privat, sau antreprenorilor), ce aplică programe de formare profesională prin învățămînt dual, precum și numărul elevilor antrenați în programele respective.</p>	
<p>c) Identificați peste cît timp vor fi resimțite impacturile estimate și este necesară evaluarea performanței actului normativ propus. Explicați cum va fi monitorizată și evaluată opțiunea</p> <p>Cel puțin 1 an, ținând cont de perioada de instruire.</p>	
<p>6. Consultarea</p>	
<p>a) Identificați principalele părți (grupuri) interesate în intervenția propusă</p> <p>Angajatorii</p> <p>Persoanele fizice (elevii în învățămîntul dual, angajați).</p>	
<p>b) Explicați succint cum (prin ce metode) s-a asigurat consultarea adecvată a părților</p> <p>Procesul de consultare a inclus ședințe de lucru organizate de către MECC, dar și întâlniri individuale cu actorii implicați și interesați, inclusiv asociații ale mediului de afaceri, membrii Camerei de Comerț și Industrie a Republicii Moldova, cu examinarea în detaliu</p>	

împreună cu fiecare parte interesată a prevederilor proiectului, condițiilor și procedurilor de desfășurare a programelor și a modului de expunere a acestora în cadrul normativ existent.

În urma procesului au fost examinate obiecțiile pentru fiecare prevedere în parte, au fost elaborate, colectate și prelucrate propunerile de modificare a cadrului normativ conex învățământului dual.

În baza consultărilor s-a constatat susținerea din partea mediului de afaceri a inițiativei în cauză.

Toate obiecțiile și propunerile parvenite până în prezent au fost examinate de către Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova și au fost luate în considerație la îmbunătățirea proiectului.

Ministerul Finanțelor prin avizul nr. 07/1-17/151 din 13.11.2020 a comunica lipsa de obiecții la proiectul legii și analizei de impact, deoarece propunerile din avizul nr. 07/1-17/119 din 08.09.2020 au fost luate în considerare de către autor.

Analiza de Impact a fost elaborată și consultată conform rigorilor procedurale stabilite de Hotărârea de Guvern nr.23/2019 cu privire la aprobarea Metodologiei de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative.

Proiectul de lege și analiza de impact urmează a fi lansate în consultări publice, publicate pe portalul *particip.gov.md*, inclusiv consultate în cadrul Grupului de lucru a Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător.

c) Expuneți succint poziția fiecărei entități consultate față de documentul de analiză a impactului și/sau intervenția propusă (se expune poziția a cel puțin unui exponent din fiecare grup de interese identificat)

Toate entitățile vizate susțin de principiu opțiunea recomandată.

Anexă

Tabel pentru identificarea impacturilor

Categoriile de impact	Punctaj atribuit		
	Opțiunea Propusă: "Aprobarea Proiectelor de Legi"	Opțiunea alterativă 1 "A nu face nimic"	Opțiunea alterativă 2 Nu este
Economic			
costurile desfășurării afacerilor	+2	0	n/a
povara administrativă	-1	0	-
fluxurile comerciale și investiționale	+2	0	-
competitivitatea afacerilor	+3	0	-
activitatea diferitor categorii de întreprinderi mici și mijlocii	+2	0	-
concurența pe piață	+2	0	-
activitatea de inovare și cercetare	+1	0	-
veniturile și cheltuielile publice	0	0	-
cadrul instituțional al autorităților publice	0	0	-
alegerea, calitatea și prețurile pentru consumatori	+1	0	-
bunăstarea gospodăriilor casnice și a cetățenilor	-	-	-
situația social-economică în anumite regiuni	+3	0	
situația macroeconomică	+2	0	
alte aspecte economice	-	-	-

Social			
gradul de ocupare a forței de muncă	+3	0	-
nivelul de salarizare	+1	0	-
condițiile și organizarea muncii	+1	0	-
sănătatea și securitatea muncii	+1	0	-
formarea profesională	+3	+1	-
inegalitatea și distribuția veniturilor	0	0	-
nivelul veniturilor populației	+2	0	-
nivelul sărăciei	+2	0	-
accesul la bunuri și servicii de bază, în special pentru persoanele social-vulnerabile	-	0	-
diversitatea culturală și lingvistică	-	-	-
partidele politice și organizațiile civice	-	-	-
sănătatea publică, inclusiv mortalitatea și morbiditatea	-	-	-
modul sănătos de viață al populației	-	-	-
nivelul criminalității și securității publice	-	-	-
accesul și calitatea serviciilor de protecție socială	0	0	
accesul și calitatea serviciilor educaționale	+3	+1	
accesul și calitatea serviciilor medicale	+3	0	-
accesul și calitatea serviciilor publice administrative	-	-	-
nivelul și calitatea educației populației	+3	+1	-
conservarea patrimoniului cultural	-	-	-
accesul populației la resurse culturale și participarea în manifestații culturale	-	-	-
accesul și participarea populației în activități sportive	-	-	-
Discriminarea	-	-	-
alte aspecte sociale	-	-	-
De mediu – nu este aplicabil			
<p><i>Tabelul se completează cu note de la -3 la +3, în drept cu fiecare categorie de impact, pentru fiecare opțiune analizată, unde variația între -3 și -1 reprezintă impacturi negative (costuri), iar variația între 1 și 3 – impacturi pozitive (beneficii) pentru categoriile de impact analizate. Nota 0 reprezintă lipsa impacturilor. Valoarea acordată corespunde cu intensitatea impactului (1 – minor, 2 – mediu, 3 – major) față de situația din opțiunea „a nu face nimic”, în comparație cu situația din alte opțiuni și alte categorii de impact. Impacturile identificate prin acest tabel se descriu pe larg, cu argumentarea punctajului acordat, inclusiv prin date cuantificate, în compartimentul 4 din Formular, lit. b¹) și, după caz, b²), privind analiza impacturilor opțiunilor.</i></p>			
Anexe			
Proiectul de act normativ Nota informativă Avizul Ministerului Finanțelor prin nr. 07/1-17/151 din 13.11.2020			